

שבוש מלכות

דעת גדולי התורה מאורי ישראל על ענין המלכושים הצנועים

יצא לאור העולם ע"י ארגון "בחגוי הסלע" עיה"ק טבריא

בעזרת ה' יתברך

הגה"ק רבנו יוסף חיים מבגדאד זיע"א בעל "הבן איש חי"

המלכושים הצנועים הוא הבגד המצניע האשה מכל צדדיה ויעטפה ויכסה מכתפיה ועד עקבי רגליה. ואני צויתי לזוגתי ללכת במלכושים צנועים אשר הסברתי כאן, ואף אם גילה מאה שנים, וישארו במלכוש השמלה העוטפת כל הגוף ואפילו הם נשים זקנות.

(ספר "חוקי הנשים" פרק י"ז עמ' ע"ח)

הגה"צ המקובל הרב דניאל פריש זצוק"ל

אחת הסיבות של כבישת השאל, לכסות על בליטות הגוף שמביא כמה מכשולים... וזהו אחת מכמה סיבות שמלפנים נהגו אמותינו לצאת לרשות הרבים רק עם שאל רדיד רחב וגדול, כדי לחוסף צניעות על צניעות, ואפילו שבגדיהם היו הרבה יותר רחבים ולא בולטים כשל היום, כדי להיות בטוח שהכל על צד היותר טוב.

(ספר "כתר הצניעות" פט"ו)

הגה"צ הרב יצחק זאב יאדלר זיע"א

בימים מקדם חובה היתה מוטלת בירושלים על כל אשה היוצאת לשוק להתעטף בסדין, כדי שלא תתבלט בכגדי צבעונים ברשות הרבים, סיפר לי אדוני אבי מורי ורבי, שגידל בביתו יתומה. מיד כשמלאו לה עשר שנים, קיבל הוראה מאת הרבנים, שכבר הגיע זמנה להתעטף בסדין, ובלעדיו אסור לה לצאת אל השוק אפילו באקראי.

(דברי הגה"צ רבי בן ציון יאדלר זצוק"ל על אביו זצוק"ל, מתוך הספר "בטוב ירושלים")

הגה"ק המקובל ר' שמעון אגסי זיע"א

נבאר החורבן הנעשה על ידי הנשים מעניני החציפות שנתרבה אצלם, ושינוי מלכושים לבושי אירופא וגילוי ראש... כצאתה תהיה צנועה ביותר כדרך הנשים הצנועות של הדור הקודם שהיו מתעטפות בצעיף מכף רגלם ועד קודקודם... כצאתה לחוץ צריכה להיות בהצנע לכת, כדרך נשים צנועות של דור הישן.

(מתוך דרשת התעוררות עקב עצירת גשמים יוקר השערים ושאר צרות, "אמרי שמעון" עמוד ר"ה)

הנשר הגדול רבנו משה בן מימון זע"א

מקום שדרכן שלא תצא אשה לשוק בכפה שעל ראשה בלבד עד שיחיה עליה רדיד החופה את כל גופה כמו טלית נותן לה בכלל הכסות רדיד וכו'. והביאו השולחן ערוך (באבן העזר סימן ע"ג סעיף א) ואלו הן הדברים שאם עשתה אחד מהן עברה על "דת משה" יוצאה בשוק ושיער" ראשה גלוי. ואיזו היא "דת יהודית": היא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל, ואלו הם הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על "דת יהודית", יוצאה לשוק או למבוי מפולש ו"ראשה פרוע" ואין עליה רדיד ככל הנשים, אע"פ ששערה מכוסה במטפחת. (הרמב"ם הלכות אישות פרק כ"ד הלכה י"א, י"ב)

אדמו"ר דה"צ דק"ק פאריסוב שליט"א

זכרתי ימים מקדם שנות נעורותי, היו כל נשי ירושלים בנות ישראל הכשרות מכל העדות והחוגים, לובשים עליהם מלבוש "השאל" נהרא נהרא ופשטיה, כל עדה באופן שלה וכל קהילה בדרכה שלה, הצד השווה שבהם שכולן ממש בלי יוצא מהכלל ענדו עטרה זו מעליהן והלכו במלבוש זה. והאמת, שמנהג מלבוש 'השאל' יש לו מקור מפורש ברמב"ם ובשו"ע, ולא כאנשים הטועים לומר שזה מנהג חסידות וחומרא בעלמא.

(הדברים נאמרו בט"ו אדר תשס"ט בביהכ"ס פאריסוב עיה"ק ירושלים)

הגה"צ הרב יצחק רצאבי שליט"א

אין מי שיסביר למה בדור שלנו הולכים בלי רדיד כמו בדורות שעברו, אין תירוצים פשוטים שמתקבלים על הדעת. ולא לחשוב שזו תרבות שבאה מהערביות, כי האמחות שלנו הלכו כן! רחל אמנו הלכה מכוסה, תמר, בזמן ישעיהו הנביא ובזמן שלמה המלך, בכל הדורות זה היה מקובל מאז ומקדם בישראל.

(מתוך שיעורו הקבוע של הגה"צ הרב יצחק רצאבי שליט"א, שיעור 194)

הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

שכולם ילכו פה עם שאלים ואפילו רעלות על הפנים, זה נושא שיש בו הכי הרבה קדושה, שילכו ברחובות עם אלף כיסויים. הנשים באיסטנבול מרוב קדושה מולידות בנים עם קדושת התנאים, כשאדם זוכה לקדושה וטהרה הוא יוריד נשמות של תנאים.

(דברי הרב שליט"א באחד משיעוריו בשנת תשע"א לאברכי "שובו בנים" בעיה"ק ירושלים, לשמיעה: "עיר וקדיש מן שמוא נחית", רצועה 5)

הגה"ק ר' יצחק אבולעפיא זע"א

כשהן הולכין מחצר לחצר ברשות הרבים או לשוק, הן מתכסות מכף רגלן ועד ראשן ברדיד גדול ולא נראה בחוש הראות אלא רק פניהן ויש מהן הרבה נשים צנועות יותר שמכסות גם את הפנים במסוה.

(שו"ת "פני יצחק", שנת תרנ"ו - הלך ו' ס' ו')

מזן הקדוש רבנו יוסף קארו זצ"ל

איזו היא "דת יהודית": היא מנהג הצניעות שנהגו בנות ישראל, ואלו הם הדברים שאם עשתה אחת מהן עברה על "דת יהודית", יוצאת לשוק או למבוי מפולש או בחצר שהרבים בוקעים בו ו"ראשה פרוע" ואין עליה רדיד ככל הנשים, אע"פ ששערה מכוסה במטפחות וכו'. ככל א' מאלו תצא בלא כתובה.

(שולחן ערוך אבן העזר סימן קט"ו סעיף ד')

הגה"צ ר' מאיר בראנדסארפער זצוק"ל

ובעונותינו הרבים עצם הלבוש אינו בתכלית הצניעות, אז הרדיד מכסה, ולכן אין לזלזל בהתעוררות על זה! לא לחינם אמרו חז"ל: (סוטה י"א) 'בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים'. וחיוס הוא גם כן מצרות הזמן, שבעונותינו הרבים אפילו אנשים יראים, העניין של צניעות לקוי! ועל זה מתלבש היצר הרע, כיון שבזה תלוי הרבה קדושת הדור. ובכל דבר אם נתעוררים בענין צניעות לגדור גדר אפילו מי שאינו ביכולת צריך לעודד זה ובודאי הוא התקרבות לגאולה. (מתוך גליון "העדה" תשס"א)

הקדוש האלקי אדמו"ר ה"בבא סאלי" זצ"ל

במרוקו הלכו הנשים בצניעות גדולה כפי שמסופר על האדמו"ר רבי ישראל אביחצירא ה"בבא סאלי" זצ"ל שהקפיד מאוד על לבושן של הנשים שיהיה כשיא הצניעות וחיוב אותן ללכת בשמלות ארוכות עד העקב ועל ראשן היה רדיד המכסה את צידי הגוף הראש והצוואר. יתר על כן כשיצאה הרבנית אל חצר הבית לעבוד לצד השני של החצר כדי לאפות לחם בתנור הסמוך האדמו"ר ראה אותה מן החלון וצויה לומר לה שגם לתנור הסמוך היא צריכה ללכת כשהיא מכוסה ברדיד נוסף על בגדיה הצנועים.

(סידמא בבא סאלי' ח"ב עמ' ע', 'סידמא בבא האק' עמ' 86)

הגה"צ המקובל ר' ישעיה אשר זעליג מרגליות זצוק"ל

היום הנשים הצנועות בפעיה"ק ירושלים נוהגות לילך בשוק ברדיד עלי ראשה והיא קטנה שמכסית בה הראש מלבד המטפחת שלמטה עלי שערות ראשה, ורדיד עליון שמכסית בה כל גופה. (הריא"ז מרגליות זצ"ל, "דעת הקדושה" סימן ו' עמ' קכ"ה) גם הנני מודיע לכם כי מנהג זה של צניעות אשר היה מיוסד בעיר הקודש ירושלים מלפנים שהיו חולכות הנשים בשוק מעוטפות, לא מלתא דחסידותא הוא, אלא מעיקר הדין! (אגרת י"ד להגה"צ ר' מאיר אויערבאך זצ"ל)

הרה"ג ר' בן-ציון מוצפי שליט"א

כיסוי הגוף בשאל איך נוכל לצאת נגד זה?! בעוד שכל אמותינו הקדושות מכל ארצות המזרח עד לפני שישים שנה הלכו באופן זה. אמר לי אדוני אבי זצ"ל שהיה איש אלקים קדוש מאוד וזכה לדעת כל תורת הקבלה על בוריה, שכל מה שזכה הוא בעבור קדושתה וצניעותה של אמו שהיתה יוצאת לרחוב עם גלימה ורדיד על ראשה ולא נראה ממנה אלא כפות ידיה ופניה בלבד! (קטע מציטוט דברי הרב שליט"א בתייחסותו לנושא השאל, פרויקט שו"ת בכתב תשע"ב)

לבוש מלכות

דעת גדולי התורה מאורי ישראל על ענין המלבושים הצנועים

יצא לאור העולם ע"י ארגון "בחגוי הסלע" עיה"ק טבריא

מרן הגה"ק "הסבא קדישא" ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצוק"ל

זכורני בימי חורפי כמה שנים ששום אשה מנשי ישראל לא היתה יוצאת כלל לרשות הרבים, ובעת הדחק ליך אצל חברתה היתה מתכסית בלבוש בגד שחור על כל גופה מראשה ועד רגליה (אלא לאחר כמה שנים מפני סיבה שנשתנית הכסוי ראש שעל האשה, אחר כך התחילו לשנות גם שאר מלבושים שהיה להן ביחוד לנשי ישראל איזה מהן) ועל ידי זה בהמשך הזמן התחיל מעט מעט הקלקלה באיזה מהן לצאת בכסוי ראשה וגופה כלכד שלא ברצון חכמים. (מתוך "שו"ת סבא קדישא" חלק ב' חושן משפט סי' ל"ב)

הגה"ק מרן ר' שמואל סלנט ז"ע

מעשה באחת מנכדותיו שהורידה את ה"שאל" שהיה נהוג בימים ההם והתחילה להתלבש כפי האופנה החדשה. קרא הרב לבנו, אביה של צעירה זו, וביקש ממנו: "אמור לבתך, שתסיר מיד את המלבוש החדש, ותלכש את ה"שאל" כמו אימה! אחרת, אצטרך ליך כלכל בתני הכנסיות שבירושלים, ולחכרז שמעשה זה הוא נגד רצוני, ואף מחיתי על כך, כדי שלא יסתמכו עליה ויאמרו "נכדת הרב לובשת כך – מסתמא נעשה הדבר בהסכמתו". (ספר "בטוב ירושלים", עמוד שע"ה)

רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב ז"ע

מדת היה בת רבינו רבי נחמן מברסלב ז"ע היתה צנועה מאד ובעלת יראת שמים עד מאד, שלרוב הקפדתה במידת הצניעות היתה מכסה פניה כשהיתה הולכת ברחוב. (בנשואיה השניים נישאה לרבי אהרון נכדו של הרב "בעל התניא").

(ספר "שיח שרפי קודש", חלק ג' אות רנ"ד)

רבנו רבי אלימלך מליז'ענסק ז"ע

רבינו נולד לאביו הצדיק רבי אליעזר ליפא ולאמו הצדיקה הרבנית מירל שזכתה לבנים צדיקים שהאירו פני תבל, כשכר צניעות יתירה שהיתה בה. כי אביה היה לו בית מזיגה, והיא היתה עומדת שם כל היום לספק משקה לבאים לקנות, וכדי להרחיק את הערלים השיכורים מעמה, כסתה מקצת פניה בצעיף, ודברה אליהם כמתנמנמת. וגילו לה מן השמים שבשכר זה תזכה למנורה של שבעה נרות, היינו שבעה צאצאים צדיקים.

(ספר "יג אורות", פרק א' "מקום קודש יהלך")

